

EUROPEES PARLEMENT

2009 - 2014

Commissie visserij

2012/0130(NLE)

10.7.2012

ONTWERPAANBEVELING

over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van het protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de regering van Denemarken en de autonome regering van Groenland, anderzijds (COM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))

Commissie visserij

Rapporteur voor advies: Ole Christensen

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure (eerste lezing)
- ***II Gewone wetgevingsprocedure (tweede lezing)
- ***III Gewone wetgevingsprocedure (derde lezing)

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerp tekst voorgestelde rechtsgrond.)

INHOUD

	Blz.
ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	5
TOELICHTING	6

ONTWERPWETGEVINGSRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

**over het voorstel voor een besluit van de Raad betreffende de sluiting van het protocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de regering van Denemarken en de autonome regering van Groenland, anderzijds
(COM(2012)0247 – C7-0000/2012 – 2012/0130(NLE))**

(Goedkeuring)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel voor een besluit van de Raad (COM(2012)0247),
 - gezien het ontwerpprotocol tot vaststelling van de vangstmogelijkheden en de financiële tegenprestatie waarin is voorzien bij de partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap en de regering van Denemarken en de regering van Groenland (00000/2012),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 43, lid 2, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C7-0000/2012),
 - gezien artikel 81 en artikel 90, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie visserij en het advies van de Begrotingscommissie en de Commissie ontwikkelings samenwerking (A7-0000/2012),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van het protocol;
 2. verzoekt de Commissie het Parlement te voorzien van de conclusies van de vergaderingen en de werkzaamheden van het gemengd comité zoals bedoeld in artikel 10 van de partnerschapsovereenkomst inzake visserij zoals goedgekeurd bij Verordening (EG) nr. 753/2007 van de Raad¹; verlangt dat vertegenwoordigers van het Europees Parlement als waarnemers de vergaderingen en werkzaamheden van het gemengd comité kunnen bijwonen; verzoekt de Commissie in het laatste jaar van de geldigheid van het protocol en voor de opening van de onderhandelingen voor de verlenging van de overeenkomst bij het Parlement en de Raad een verslag over de uitvoering ervan in te dienen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en van Groenland.

¹ Verordening (EG) nr. 753/2007 van de Raad van 28 juni 2007 betreffende de sluiting van de partnerschapsovereenkomst inzake visserij tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en de regering van Denemarken en de autonome regering van Groenland, anderzijds (PB L 172 van 30.6.2007, blz. 1).

TOELICHTING

Partnerschapsovereenkomsten in het algemeen

De bilaterale visserijovereenkomsten met derde landen, de "partnerschapsovereenkomsten inzake visserij" (PIV's), vormen een essentieel onderdeel van de externe dimensie van het gemeenschappelijk visserijbeleid (GVB). Het gaat daarbij niet alleen om de aankoop van vangstrechten. De partijen zijn ingevolge de overeenkomst gehouden een verantwoord en duurzaam visserijbeleid te voeren, gebaseerd op een grondige analyse van de beschikbare bestanden. Tevens wordt gegarandeerd dat de vangstmogelijkheden op geloofwaardige wetenschappelijke adviezen stoelen en dat er geen gevaar bestaat voor uitputting van bestanden of aantasting van vissersgemeenschappen ter plaatse. Deze kunnen juist profiteren van gerichte bijstand die bekostigd wordt met de financiële tegenprestatie van de EU.

Met de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon heeft het Parlement grotere bevoegdheden gekregen op het gebied van partnerschapsovereenkomsten inzake visserij: ingevolge artikel 218, lid 6, onder a), van het VWEU is voor alle overeenkomsten van dien aard goedkeuring van het Parlement vereist.

Groenland¹ en de EU

Groenland kwam in 1973 als Deens rijkdeel bij de Europese Gemeenschap, maar verliet de EG in 1985 na een referendum. Groenland is nu een van de landen en gebieden overzee (LGO) van de Unie in de zin van artikel 355, lid 2, van het VWEU. De relatie met de EU wordt hoofdzakelijk geregeld door de artikelen 198-204 VWEU, protocol nr. 34 betreffende de bijzondere regeling van toepassing op Groenland (dat aan het VWEU gehecht is) en het partnerschap EU-Groenland zoals vastgelegd in Besluit 2006/526/EG van de Raad².

De Groenlandse visserij

De economie van Groenland is sterk afhankelijk van de visserij en de export van visserijproducten naar de EU. In 2010 werd voor 331 miljoen euro naar de EU uitgevoerd (92,7 % van de totale export), terwijl de invoer uit de EU bijna twee keer zo groot was (614 miljoen euro). Sinds 2007 wordt er jaarlijks zo'n 220 000 ton vis in de Groenlandse wateren gevangen, waarvan 65% garnalen³. De visserij biedt 6 500 arbeidsplaatsen (17% van het totaal), maar in de visvangst zelf is slechts werk voor 2000 fte-eenheden. De afname bedraagt

¹ Groenland heeft een oppervlak van 2 166 000 km², waarvan 84% met ijs bedekt is. Het inwonertal bedraagt 56 700. Ofschoon Groenland tot het Koninkrijk Denemarken behoort, heeft het sinds 1979 een grote autonomie op tal van belangrijke beleidsterreinen (Wet inzake zelfbestuur). Na een referendum in 2009 werd de autonomie uitgebreid en werd zelfbestuur ingevoerd. Defensie en monetaire zaken vallen nog onder Denemarken, evenals de visserijinspecties. Het bruto nationaal inkomen per hoofd bedraagt 29 300 euro (2010), maar omdat de meeste consumptiegoederen ingevoerd moeten worden is het handelstekort aanzienlijk, waarvoor Denemarken jaarlijks een forfaitaire toelage verstrekt.

² Besluit 2006/526/EG van de Raad van 17 juli 2006 inzake de betrekkingen tussen de Europese Gemeenschap, enerzijds, en Groenland en het Koninkrijk Denemarken, anderzijds (PB L 208 van 29.7.2006). Op 13 juni 2012 werd een memorandum van overeenstemming ondertekend betreffende intensivering van de dialoog tussen de EU en Groenland over delfstoffen.

³ De voornaamste overige gevangen soorten zijn Groenlandse heilbot, kabeljauw, roodbaars, sneeuwkrab en lodde; de visexport bestaat voor 56% uit garnalen en voor de rest uit heilbot, krab en kabeljauw.

6% als gevolg van geringe rentabiliteit en pensioneringen¹.

Groenland heeft een zeer uitgestrekte exclusieve economische zone (EEZ), die 2 184 254 km² groot is en gedeeltelijk onder ICES (Oost-Groenland) en gedeeltelijk onder NAFO (West-Groenland) valt. Beide regio's zijn zeer rijke visgronden, mede ten gevolge van het nutriëntrijke smeltwater dat tot overvloedige planktongroei leidt, hetgeen de basis vormt voor de voedselketen met meer dan 200 verschillende soorten vis, mosselen en schaaldieren.

De Groenlandse vissersvloot omvat zo'n 750 schepen², voor het merendeel klein van afmetingen. Daarnaast worden duizend tot tweeduizend sloepen voor jacht en visvangst ingezet. De industriële vissersvloot telt 47 schepen die in de EEZ en de internationale wateren opereren.

De visverwerkende industrie is in handen van twee bedrijven: Royal Greenland A/S, dat eigendom van de Groenlandse overheid is³, en het particuliere Polar Seafood A/S. Beide hebben industriële garnalenvloten.

De PIV tussen de EU en Groenland

De eerste partnerschapsovereenkomst inzake visserij met Groenland dateert van 1985, toen Groenland de EG verliet. Het oogmerk was toen dat de Gemeenschap haar traditionele vangstrechten zou behouden in ruil voor een jaarlijkse financiële tegenprestatie. De PIV tussen de EU en de toenmalige autonome regering van Groenland werd op 28 juni 2007 goedgekeurd⁴ met het thans geldige protocol, waarin de jaarlijkse vangstmogelijkheden en financiële tegenprestaties tot 31 december 2012 vastgelegd zijn.

Het huidige protocol voorziet in een tegenprestatie van de EU van 14,3 miljoen euro per jaar, waarvan 22,8 % (3,2 miljoen euro) bestemd is voor verbetering en uitvoering van het sectorale visserijbeleid. Daarnaast werd in totaal 9,24 miljoen euro gereserveerd om extra kabeljauw- en loddevangsten door EU-schepen te kunnen betalen. Deze ontvangsten bedroegen ongeveer 1,3 % van de nationale begroting.

Evaluatie van het huidige protocol

De ex post-evaluatie van de PIV met Groenland, die in opdracht van de Europese Commissie in het eerste halfjaar van 2011 is uitgevoerd en waarvan het rapport in september 2011 is gepubliceerd⁵, levert een aantal elementaire conclusies over de doeltreffendheid van het huidige protocol op, ook al konden de laatste 18 maanden niet worden meegenomen:

¹ Ter vergelijking: de overheid zorgt voor 44% van de werkgelegenheid.

² Cijfers van 2007; zie ex-post studie van de Commissie, blz. ii.

³ Na een aanzienlijk exploitatietekort in 2009/2010 en een kapitaalinjectie door de overheid is het bedrijf in 2010 kennelijk weer winstgevend geworden en wordt privatisering overwogen.

⁴ Verordening (EG) nr. 753/2007.

⁵ "Ex-post evaluation of the current Protocol to the Fisheries Partnership Agreement between the EU and Greenland, Final report" (september 2011) door Oceanic Développement & MegaPesca Lda. (ref.: FPA 35/GRL/11/NC) - jaren 2007 - 2010.

- De vangsten bedroegen 48 502 ton per jaar (16 472 ton door EU-schepen en 32 030 ton door schepen uit derde landen). De jaarvangsten van EU-schepen in Groenlandse wateren bedroegen naar schatting 0,3 % van de totale EU-vangst.
- De afgelopen vijf jaar verbruikten de EU-schepen gemiddeld 63% van hun vangstquota: als de vangstquota die via bilaterale overeenkomsten aan andere derde landen (Noorwegen, IJsland, Faeröer) zijn overgedragen, worden meegerekend, komt de benutting van de vangstmogelijkheden uit op 90% van de beschikbare quota.
- In negen gevallen (in de periode 2007-2011) kon Groenland niet alle in het protocol afgesproken vangstquota leveren, met name voor lodde (alle jaren), kabeljauw (2010, 2011) en Groenlandse heilbot (2011), waarmee het jaarlijks tekort gemiddeld 35 530 ton bedroeg (39% van de jaarhoeveelheid). Het compensatiemechanisme waarmee Groenland alternatieve vangstmogelijkheden kon aanbieden werkte goed voor kleine schommelingen in de quotabeschikbaarheid, maar was niet afdoende voor groter "schulden" aan lodde. De partijen hebben echter overeenstemming bereikt over een bevredigende vorm van compensatie.
- Er deden zich aanzienlijke verschillen voor in de benutting van de quota; garnalen, heilbot en kabeljauw waren het meest gevraagd. De quota-uitwisseling tussen de lidstaten onderling functioneerde goed en droeg bij tot een gelijkmatige benutting. Gedurende de eerste twee jaar kwamen er klachten van bepaalde vloten over te trage vrijgave van quota, waardoor een doeltreffende planning bemoeilijkt werd, maar vervolgens is er een systeem van vroegtijdige ruil tot stand gekomen. De bijvangsten waren minimaal.
- In de bewuste periode hebben 37 EU-schepen¹ geprofiteerd van de overeenkomst en toewijzing van quota volgens het beginsel van relatieve stabiliteit.
- De gemiddelde inkomsten² dankzij de PIV bedroegen 45,6 miljoen euro per jaar, waarvan 70% (31,9 miljoen euro) voor EU-schepen and 30% voor schepen uit derde landen. De lidstaten die hier het meest van hebben geprofiteerd zijn Duitsland (42%), Denemarken (11%), Polen (7%) en het Verenigd Koninkrijk (4%).
- De netto meerwaarde wordt geschat op 20,3 miljoen euro per jaar, zodat de kosten-batenverhouding voor de EU waarschijnlijk 1,3 bedraagt. (Dat betekent dat elke geïnvesteerde euro 1,30 euro oplevert.) Dit wordt als positieve opbrengst beschouwd, vergelijkbaar met ander "gemengde" overeenkomsten.
- Werkgelegenheid: de PIV leverde zo'n 330 fulltime arbeidsplaatsen op zee op, hetgeen waarschijnlijk in totaal neerkomt op 500 arbeidsplaatsen in de EU die direct door de vangstmogelijkheden bij Groenland ontstaan zijn.
- In totaal, inclusief de sectorale steun, bedroeg de tegenprestatie van de EU 30% van de verkoopwaarde van de vangst, te weten 286 euro per ton. De totale kosten voor het bestand zijn in een verhouding 85:15 verdeeld over de EU en de vlootexploitanten, hetgeen een overheidsbijdrage is die vergelijkbaar is met andere gemengde PIV's.
- Voor Groenland heeft de PIV inkomsten opgeleverd uit bestanden die anders wellicht onbenut waren gebleven: gemiddeld 15,8 miljoen euro per jaar aan financiële tegenprestaties, waarvan 1,9 miljoen euro aan vergunningsrechten. De PIV heeft echter weinig opgeleverd voor de lokale economie (in de vorm van investeringen in joint ventures, meer werkgelegenheid op schepen of grotere aanvoer).

¹ 13 uit Spanje, 6 uit Portugal, 5 uit Duitsland, 4 uit het Verenigd Koninkrijk, 3 uit Litouwen, 2 uit Polen en Estland en 1 uit Denemarken.

² Inkomstencijfers gebaseerd op in IJsland gepubliceerde visprijzen.

- Het programma voor sectorale steun, dat door het Ministerie van Visserij, Jacht en Landbouw overeenkomstig artikel 4 van het protocol wordt uitgevoerd, heeft positieve resultaten opgeleverd op het vlak van visserijonderzoek, scholing en visserijcontrole, waardoor de duurzaamheid van de Groenlandse visserij is toegenomen. Uit de evaluatie is evenwel gebleken dat het PIV tot dusver niet tot substantiële structurele aanpassingen van de kustvisserij heeft geleid, aangezien de financiële steun voor investeringen gebruikt is in plaats van lopende uitgaven zoals de aankoop van een onderzoeksschip..
- Er is enige bezorgdheid over de duurzaamheid van drie van de tien bestanden die onder de PIV vallen, gebaseerd op aanwijzingen dat kabeljauw, Groenlandse heilbot (Oost-Groenland) en roodbaars (diep pelagisch) overbevist worden. Over de andere quota (garnalen in Oost-Groenland, Groenlandse heilbot in West-Groenland, lodde en sneeuwkrab) wordt geoordeeld dat ze aan de normen voor duurzaam beheer voldoen. Bij alle visserijsoorten zijn de bijvangsten laag en zijn er geen aanwijzingen voor negatieve effecten op het ecosysteem.

Het nieuwe protocol (2013-2015)

Op basis van het van de Raad gekregen mandaat van 19 juli 2011¹ heeft de Commissie met de regering van Groenland, plus vertegenwoordigers van de Deense regering in drie ronden² onderhandeld over een nieuw protocol als opvolger van het huidige protocol, dat op 31 december 2012 afloopt. Op basis van deze onderhandelingen is op 3 februari 2012 een nieuw protocol geparafeerd voor een periode van drie jaar³ die ingaat op 1 januari 2013.

Het nieuwe protocol voorziet in een financiële tegenprestatie van de EU ter grootte van 17,85 miljoen euro per jaar, bestaande uit:

- a) een jaarlijks bedrag van 15,1 miljoen euro voor de toegang tot de Groenlandse EEZ. Dit bedrag omvat een reserve van 1,5 miljoen euro voor extra hoeveelheden die Groenland ter beschikking kan stellen.
- b) een specifiek bedrag van 2,74 miljoen euro per jaar voor de ondersteuning en tenuitvoerlegging van het sectorale visserijbeleid van Groenland.

Volgens het nieuwe protocol stelt de gemengde commissie de vangstmogelijkheden voor het volgende jaar vast, rekening houdend met het wetenschappelijke advies, de voorzorgsaanpak, de behoeften van de visserijsector en de minimumhoeveelheden die nodig zijn voor de instandhouding van de Groenlandse visserij. Voor de bijdragen van de reders wordt per bestand een vast bedrag vastgesteld, waarmee het vroegere vergunningensysteem komt te vervallen.

Als de vangstmogelijkheden lager uitvallen dan de cijfers in tabel 1, moet Groenland compensatie bieden voor het tekort. Bijvangsten door EU-schepen mogen niet meer dan 10%

¹ Goedgekeurd als A-punt op de 3108e zitting van de Raad Landbouw en Visserij op 19 juli 2011.

² September 2011 (Ilullissat); november 2011 (Brussel); 31/1 tot 2/2/2012 (Kopenhagen).

³ De kortere looptijd (ten opzichte van de looptijd van zes jaar voor het huidige protocol) is bedoeld om het nieuwe protocol volledig te kunnen afstemmen op het hervormde GVB en enigerlei besluit met gevolgen voor de gebieden overzee en een eventueel toekomstig beleidskader voor het Noordpoolgebied.

van het beviste bestand bedragen, uitgezonderd voor de Noordse garnaal, waarvoor de bijvangst ten hoogste 5% mag zijn.

Tabel 1: Vangstmogelijkheden volgens het huidige en het nieuwe protocol (ton per jaar)

Vissoorten	Huidige protocol		Nieuwe protocol
	2007	2008-2012	2013-2015
Kabeljauw (NAFO-deelgebied 1)	1000	3500	2200
Pelagische roodbaars (ICES-deelgebieden XIV & V, NAFO-deelgebied 1F)	10838	8000	3000
Demersale roodbaars (ICES-deelgebieden XIV & V, NAFO-deelgebied 1F)			2000
Groenlandse heilbot (NAFO-deelgebied 1 – ten zuiden van 68° noorderbreedte)	2500	2500	2500
Groenlandse heilbot (ICES-deelgebieden XIV & V)	7500	7500	4315
Noordse garnaal (NAFO-deelgebied 1)	4000	4000	3400
Noordse garnaal (ICES-deelgebieden XIV & V)	7000	7000	7500
Atlantische heilbot (NAFO-deelgebied 1)	200	200	200
Atlantische heilbot (ICES-deelgebieden XIV & V)	1200	1200	200
Sneeuwkrab (NAFO-deelgebied 1)	500	500	250
Lodde (ICES-deelgebieden XIV & V)	55000	55000	60000
Grenadiervissen spp. (ICES-deelgebieden XIV & V)			100
Grenadiervissen spp. (NAFO-deelgebied 1)			100
Bijvangsten (NAFO-deelgebied 1)	2600	2300	

De verlaging van de vangstmogelijkheden voor bepaalde soorten (met name heilbot in de ICES-deelgebieden) strookt met het wetenschappelijk advies dat gericht is op MDO-vangstniveaus voor 2015.

Andere belangrijke aspecten van het nieuwe protocol zijn dat de partijen beloven de beginselen van verantwoorde visserij te zullen bevorderen en een duurzaam gebruik van de visbestanden in de EEZ van Groenland te zullen nastreven.

Het protocol bevat de gebruikelijke clausules inzake opschorting en herziening, met potentiële

gevolgen voor de jaarlijkse financiële tegenprestaties. Het gaat daarbij om het nogal onwaarschijnlijke scenario dat Groenland in gebreke blijft bij de tenuitvoerlegging van het sectorale visserijbeleid zoals bedoeld in artikel 2, lid 2, onder b), en de hypothetische mogelijkheid van schending van de mensenrechten als bedoeld in artikel 6 VWEU.

Conclusies

Op grond van het bovenstaande komt de rapporteur tot de slotsom dat de huidige partnerschapsovereenkomst inzake visserij met Groenland consistent is met de doelstellingen van het gemeenschappelijk visserijbeleid en het beginsel van verantwoorde visserij en dat beide partijen er sterk baat bij hebben. Hij is voorts van mening dat de PIV een hoeksteen in de samenwerking tussen de EU en Groenland en de Noordse samenwerking ten aanzien van de visbestanden vormt. Hij beveelt daarom aan het protocol goed te keuren.

De rapporteur is er verheugd over dat de diverse belanghebbenden tijdens de onderhandelingen over het nieuwe protocol een inbreng hebben gehad en dat het wetenschappelijk advies ter harte is genomen. Daarnaast is het verheugend dat het nieuwe protocol op een aantal praktische punten vereenvoudigingen te zien geeft.

De rapporteur is ervan overtuigd dat de sectorale ondersteuning van de lokale economie en de kustgemeenschappen op den duur haar vruchten zal afwerpen, met name op het punt van werkgelegenheidsgroei. De Commissie moet dit aspect bij het verstrijken van de looptijd van het nieuwe protocol nauwlettend evalueren. Het Parlement moet de gelegenheid krijgen de tenuitvoerlegging van het sectorale meerjarenprogramma op de voet te volgen.

Ten slotte worden de volgende verzoeken aan de Commissie herhaald:

- De Commissie moet het Parlement voorzien van de conclusies van de vergaderingen en de werkzaamheden van het gemengd comité zoals bedoeld in artikel 10 van de overeenkomst, alsook van het meerjarige sectorale programma als bedoeld in artikel 3, lid 2, van het protocol, en van de resultaten van de respectieve jaarlijkse evaluaties;
- vertegenwoordigers van het Europees Parlement moeten als waarnemers de vergaderingen en werkzaamheden van het gemengd comité kunnen bijwonen;
- de Commissie moet vóór de onderhandelingen voor de verlenging van de overeenkomst een verslag indienen bij het Parlement en de Raad over de uitvoering ervan;
- het Parlement en de Raad moeten billijk worden behandeld, zowel wat betreft het recht onmiddellijk en ten volle te worden geïnformeerd als het toezicht op en de evaluatie van de uitvoering van internationale visserijovereenkomsten en de onderhandelingen over de herziening ervan.

Het Parlement herinnert de Commissie en de Raad eraan dat de plicht het Parlement te informeren ook een weerspiegeling is van de meer algemene voor de instellingen geldende verplichting tot "loyale samenwerking", overeenkomstig artikel 13, lid 2, van het VEU.